

**Lyngsalpan
landskapsvernområde**

**Lyngsalpan landskapsvernområde/Ittugáissáid
suodjemehcci**

Lyngsalpan landskaps-
vernområde/Ittugáissáid
suodjemahcci

Lyngsalpan landskapsvernområde forvaltes av et
verneområde styre:

- Nils Einar Samuelsen – Troms og Finnmark fylkeskommune
- Anni Skogman – Tromsø kommune
- Laila Anita Westby – Lyngen kommune
- Inger Heiskel – Storfjord kommune
- Fridtjof Winther – Balsfjord kommune
- Berit Kristine Utsi – Sametinget
- Johan Ailo Gaup - Sametinget

Vara: Maren Bakkevoll, Askild Gjerstad, Dan Håvard
Johansen, Kasper Holmen, Gunda Johansen, Anne Marie
Therese Eira Kemi og Henrik Gaup

Verneområdeforvaltere: Oddrun Skjemstad og Stine
Emilie Nøding Hansen

Film om Lyngsalpan
landskapsvernområde/Ittugáissáid
suodiemeahcci

Lyngsalpan landskapsvernområde/Ittugáissáid suodjemeahcci

- Verneområdet ble først foreslått i landsplan for nasjonalparker i 1986 (NOU 1986:13). Forslag om Lyngsalpan nasjonalpark videreført i St. mld. nr. 62 1991-92. Grunnet begrensinger i den gamle naturvernloven kunne ikke privat grunn legges ut som nasjonalpark. Landskapsvernområde ble derfor valgt i stedet.
- Vernet: 20. februar 2004
- Areal: 961,2 km²
- Landskapsvernområdet utgjør 64 % av Lyngenhavøya
- Arealfordeling kommunene
  - Lyngen – 545,2 km²
  - Tromsø – 224 km²
  - Storfjord – 126 km²
  - Balsfjord – 66 km²

Lyngsalpan verneområdestyre forvalter også:

- Faueldalen naturreservat
- Sørlenangsbotn naturreservat
- Stormyra naturreservat
- Karnes naturreservat
- Årøya landskapsvernområde med dyrelivsfredning

§ 2, Formål

Formålet med landskapsvernområdet er å ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet.

Allmennheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Forvaltningsplan

Lyngsalpan sin forvaltningsplan ble vedtatt av verneområdestyret og godkjent av Miljødirektoratet i desember 2018.

Forvaltningsplanen er en slags «kokebok» i forvaltning i verneområdet og ligger tilgjengelig på verneområdestyrets hjemmeside:

<https://www.nasjonalparkstyre.no/Lyngsalpan-LVO/publikasjoner/forvaltningsplan>

Besøksstrategi

Er en plan for hvordan vi som forvaltningsmyndighet vil gjennomføre besøksforvaltning for verneområdet.

Besøksstrategien viser hvilke tiltak (informasjon, fysisk tilrettelegging, sonering, oppsyn etc.) som er nødvendig for å balansere verneverdier, besøkende og lokal verdiskapning i et verneområde slik at en oppnår størst mulig nytte for alle interesser.

→ Bidra til gode opplevelser for den besøkende, bidra til lokal verdiskapning, bidra til å ivareta verneverdiene.

Prinsipp: dersom det er motstridende interesser skal ivaretagelsen av verneverdiene tillegges størst vekt.

Hovedmål for besøksstrategien Lyngsalpan:

Lyngsalpan landskapsvernområde/Ittugáissáid suodjemeacci skal opprettholdes som et område med liten grad av fysisk tilrettelegging for friluftsliv og ferdsel.

All ferdsel og aktivitet skal ta hensyn til sårbart plante- og dyreliv.

Man skal gjennom besøksforvaltning gi gode opplevelser til besøkende, bidra til lokal verdiskapning og forståelse for, og stolthet over, verneverdiene i Lyngsalpan.

Delmål, besøksstrategi:

- Sikre verneverdiene i et langsiktig perspektiv
- Gi besøkende gode opplevelser gjennom høy kvalitet på innfallsporner og annen tilrettelegging
- Bidra til å unngå konflikter mellom besøkende og beitebrukerne
- Gi besøkende mulighet til å oppleve stillhet og ro i Lyngsalpan
- Øke kompetansen om verneområdet til brukere og besøkende – få frem stolthet og begeistring

Besøksstrategiens mål skal nås gjennom:

- Kanalisere ferdsel til områder som kan tåle høyt ferdselstrykk
- Utvikle høy kvalitet på alle møtepunkter mellom besøkende og landskapsvernområdet
- Bedre informasjon og øke synligheten av Lyngsalpan landskapsvernområde/Ittugáissáid suodjemeahcci

Styret oppdaterer årlig tiltaksplanen og melder inn behov for midler:

Informasjon til nå på følgende steder:

- Russelv
  - Sørlangsbotn
  - Faueldalen
  - Nordkjosbotn (tatt vekk 2022)
  - Tverrdalen
  - Ellevoll
  - Steindalen
  - Furufalten
  - Koppangen
  - Nordnes
  - Fastdalen
  - Lyngseidet
  - Lakselvdalen
- I tillegg har verneområdestyret bidratt til parkeringsplasser, toalett, stiskjøtsel, bruer, merking av stier med mere.

Tiltak i 2023

- **Ny bru i Fastdalen** – samarbeid med Skinnelv/Koppangen grendelag
- **Parkeringsplass i Goverdalen** – samarbeid med Ishavskysten friluftsråd, Lakselvbukt utviklingslag, grunneier og Tromsø kommune
- **Ny toalettløsning ved Steindalshytta** – samarbeid med Storeng/Steindal trim
- **Annet forefallende** – beising, stiskjøtsel, skjøtsel av vegetasjon, merking av stier, vannprøver, informasjonstiltak....

- Ønsker innspill på hvordan vi best mulig kan involvere det rådgivende utvalget i den daglige driften av verneområdet. Er et møte i året tilstrekkelig, eller ønsker dere at vi arrangerer workshops, seminarer .....
- Tiltaksplanen oppdateres årlig - midler tildeles fra Miljødirektoratet på bakgrunn av denne planen og besøksstrategien.
  - Innspill på tiltak i/ved verneområdene – tilrettelegging eller skjøtsel,

**Norges
nasjonalparker**

Supplerende vern:

Formålet:

- Vern av områder som skal bidra til å danne økologiske nettverk
  - Gjøre norsk natur mer robust mot klimaendringer
  - Dekke manglene i eksisterende verneområder
-
- Statsforvalteren fikk i oppdrag å finne områder som kunne være aktuell for supplerende vern – Lyngsalpan var et av disse områdene
  - Miljødirektoratet valgte også å foreslå et videre arbeid med Lyngsalpan nasjonalpark
  - Regjeringa åpner for etablering av ti nye nasjonalparker på landsbasis – en av disse er Lyngsalpan som vil være en omgjøring av vernestatus.

Videre prosess:

- Miljødirektoratet gir oppdrag til de berørte Statsforvaltere om å avklare med berørte kommuner om det synes å være lokal aksept for å forberede og gjennomføre videre prosess.
- Miljødirektoratet gjennomfører dialog med grunneierorganisasjoner, samiske interesser og natur- og friluftsansjoner på nasjonalt nivå før arbeid med konkrete områder startes opp. Statsforvalteren får oppdrag om å forberede og gjennomføre dialog med grunneierorganisasjoner regionalt om muligheter og utfordringer
- Miljødirektoratet bes gi oppdrag til de berørte statsforvaltere om å starte formelle verneplanprosesser i medhold av naturmangfoldloven for de områdene **der det er lokal aksept.**

Prioritering av arbeid med Lyngsalpan, Statsforvalteren:

Statsforvalteren har et stort oppdrag om å starte verneplanprosesser for aktuelle områder for bevaring av verdifull natur - supplerende vern, og avklare med berørte kommuner om det er lokal aksept for verneforslag og starte/videreføre verneplanprosesser for aktuelle områder for bevaring av verdifull natur i form av nasjonalparker. Supplerende vern skal oppfylle mangler i det eksisterende vernet etter bestemte kriterier.

Ressurssituasjonen hos statsforvalteren i troms og Finnmark gjør at vi ikke har mulighet til å prioritere dette arbeidet før vi får mer ressurser til å starte på denne omfattende oppgaven.

Vi har meldt dette inn til Miljødirektoratet, som har hatt runder med Statsforvalterne for å kartlegger status for det supplerende vernet på nasjonalt nivå. Miljødirektoratet vil formidle status til departementet, og avventer tilbakemeldinger som de kan formidle til statsforvalteren.

Statsforvalteren har derfor pr. nå ikke planlagt prosess for eventuell oppgradering av vernekategori til nasjonalpark for Lyngsalpan. Når vi starter arbeidet med supplerende vern vil Lyngsalpan ses i sammenheng med andre områder i fylket som oppfyller vernebehovet.

Det vil alltid være ulike syn på nye verneområder (også nye vernestatuser). Noen kan bli usikre på hva det kan bety for deres interesser og det legges derfor opp til gode prosesser der alle skal få komme med innspill.

Verneplanprosessene blir styrt av reglene i naturmangfoldloven og tar hensyn til medvirkning og involvering og sikrer at områdene som eventuelt blir vernet også fyller de naturfaglige kravene til vern.

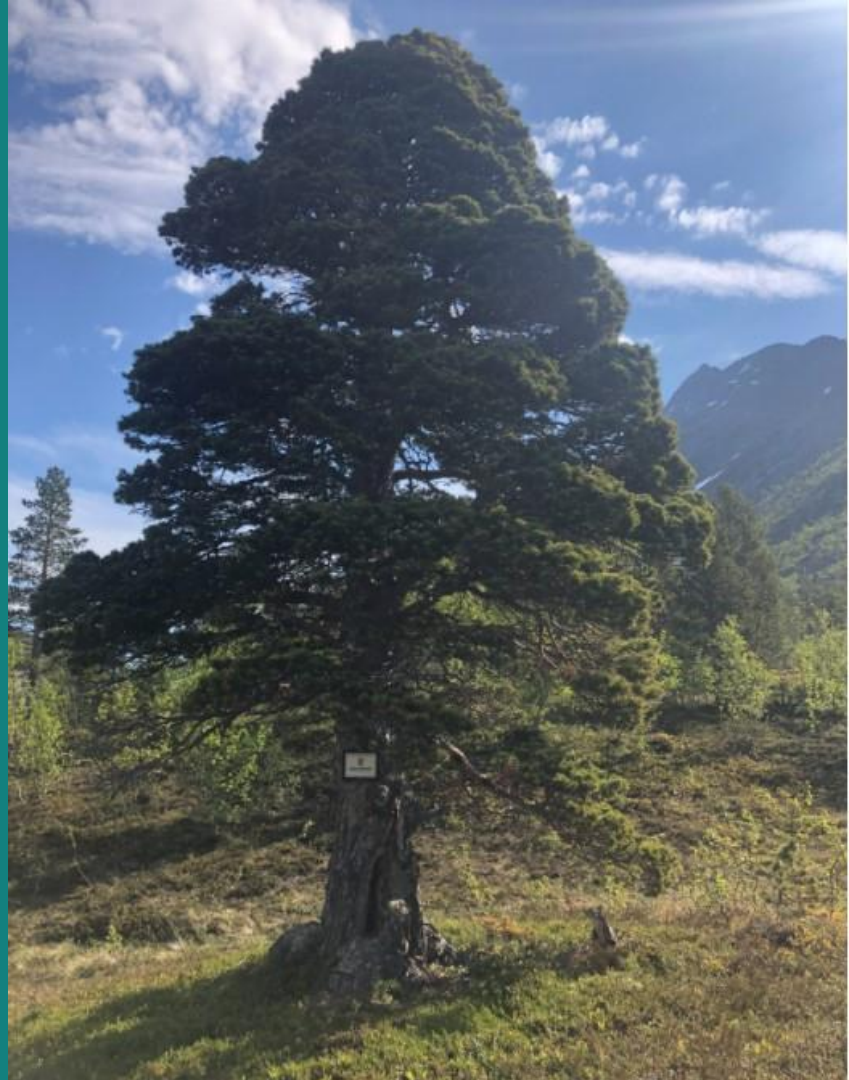
Ferdigstilling av en verneprosess til en nasjonalpark tar som regel 3 til 4 år

§ 36.(landskapsvernområder)

Som landskapsvernområde kan vernes natur- eller kulturlandskap av økologisk, kulturell eller opplevelsesmessig verdi, eller som er identitetsskapende. Til landskapet regnes også kulturminner som bidrar til landskapets egenart.

I et landskapsvernområde må det ikke settes i verk tiltak som alene eller sammen med andre tiltak kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig. Pågående virksomhet kan fortsette og utvikles innenfor rammen av første punktum. Nye tiltak skal tilpasses landskapet. Det skal legges vekt på den samlede virkning av tiltakene i området. I forskriften kan det gis bestemmelser om hva som alene eller sammen med andre tiltak kan endre landskapets særpreg eller karakter vesentlig, om krav til landskapsmessig tilpassing, og om ferdsel som ikke skjer til fots.

§ 35.(nasjonalparker)

Som nasjonalpark kan vernes større naturområder som inneholder særegne eller representative økosystemer eller landskap og som er uten tyngre naturinngrep.

I nasjonalparker skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. Forskriften skal verne landskapet med planter, dyr, geologiske forekomster og kulturminner mot utbygging, anlegg, forurensning og annen aktivitet som kan skade formålet med vernet, og sikre en uforstyrret opplevelse av naturen. Ferdsel til fots i samsvar med frilufslovens regler er tillatt. Slik ferdsel kan bare begrenses eller forbys i avgrensede områder i en nasjonalpark, og bare dersom det er nødvendig for å bevare planter eller dyr, kulturminner eller geologiske forekomster.

Forskriften blir til gjennom en bred prosess selv om den følger malen. Grensen er også en del av forskriften.

Noen eks:

- Mindre regulering av vernegrense kan vurderes
- Hogst av skog vil ikke være tillatt – kan innlemmes i nasjonalparken kun gjennom frivillig vern – erstatning aktuelt. Kan også evt. forbli landskapsvern.
- Scooterløype ikke aktuelt i nasjonalpark – kan vurdere å la slike arealer forbli landskapsvernområde – kun aktuelt der det allerede eksisterer løype.
- Kan regulere organisert ferdsel

Besøkssenter Lyngsalpan?

Besøkssentre skal spre kunnskap og skape oppmerksomhet om sitt felt. De skal bidra til lokal, bærekraftig verdiskapning gjennom måten de drives på.

Dette gjøres ved å:

- Inspirere folk til å ville lære mer om senterets spesifikke fagfelt gjennom å tilrettelegge informasjon og gi dem gode opplevelser
- Legge til rette for godt samspill med lokale aktører for å utvikle bærekraftige aktiviteter utenfor og i verneområder.

Verneområdet som danner grunnlaget for autorisasjonen, må tilfredsstille en av de seks temakategorier i retningslinjene:

- Besøkssenter rovdyr, våtmark, nasjonalpark, verdensarv, villrein og Oslofjorden.

Området tilfredsstillter ikke dagens krav for å kunne realisere et senter – til nå er senter for vern knyttet til nasjonalparker.

Det må derfor jobbes på politisk nivå for å kunne realisere et senter for Lyngsalpan Ivo. Kan kanskje være større sjanse for et senter dersom Ivo oppgraderes til nasjonalpark. Trenger uansett politisk «lobbyvirksomhet»

Utlysninger kommer inn enten via statsbudsjettet, revidert nasjonalbudsjett eller tildelingsbrevet

Et besøkssenter for Lyngsalpan vil kunne kombinere senter om vern, geologi, 2. verdenskrig og Jan Baalsrud, historien om fjellpionerer – 3 stammers møte.....vil også kunne kombineres med utstilling Nord Troms museum sin store samling av gjenstander.

Retningslinjer for autorisasjon og
reautorisasjon av
besøksenter nasjonalpark, våtmark,
rovdyr, villrein, verdensarv og
Oslofjorden i Norge

Retningslinjer